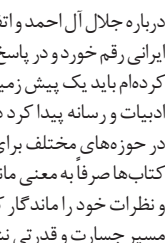

حرف حساب

ناخود آگاه جلال آل احمد در فرهنگ و هنر ایران

■ مجید آقایی

نویسنده کتاب «جلال در آینه قرن»

درباره جلال آل احمد و اتفاق مثبتی که با پرداختن به آرا و افکار این نویسنده بزرگ ایرانی رقم خورد و در پاسخ به اینکه چرا جلال آل احمد را برای نوشتن کتابم انتخاب کرده‌ام باید یک پیش زمینه را عرض کنم. بعد از شروع عصر مدرنیته، جایگاهی که ادبیات و رسانه پیدا کرد در حوزه فرهنگ، منجر به نشر آرا و تفکرات اندیشمندان در حوزه‌های مختلف برای آگاهی جوامع شد، اما حضور آرا و نظرات افراد در آثار و کتاب‌ها صرفاً به معنی ماندگاری آنها نیست، در دوران معاصر فردی که توانست آرا و نظرات خود را ماندگار کند و فصلی تازه در فکر و اندیشه و قلم رقم بزند و در این مسیر جسارت و قدرتی نشان بدهد جلال آل احمد است.

وقتی درباره جلال آل احمد صحبت می‌کنیم، مراد ما فردی است که در تمام پنج دهه‌ای که از فوت او گذشته است، افکار، تفکرات و آرای او هنوز در سطوح فرهنگی و هنری تأثیر گذار است و این تأثیر گذاری عموماً به صورت ناخودآگاه است، زیرا که جلال در بطن و فرهنگ ایران ریشه کرده است و تأثیر گذاران متعددی خود از جلال

و نوع روشنفکری او تأثیر پذیرفته‌اند.

جلال آل احمد در مقدمه کتاب «در خدمت و خیانت روشنفکران» در تعریف روشنفکری آورده است که لغت روشنفکر برای بر گردان انگلیسی آن لغت درستی نیست و با توجه با ماهیت و حتی ساختار لغوی این کلمه تعریف دقیق تری را ارائه می‌دهد و من در کتاب «جلال در آینه قرن» به گونه‌ای بیان کرده‌ام که جلال بزرگ‌ترین و درست‌ترین روشنفکر ایران معاصر است و تمام مؤلفه‌های یک فرد روشنفکر را نه تنها در آثار خود بلکه در سبک زندگی و نوع زیست فردی و اجتماعی او مشاهده می‌کنیم. درباره نگاه روشنفکرانه جلال آل احمد و اینکه چه فاکتورهایی از شخصیت جلال او را مهم کرده است در کتاب «جلال در آینه قرن» و نیز درباره ویژگی‌های یک فرد روشنفکر باید بگویم که هوشمند و متفکر بودن، آزادی از قید تعصب و تپهجر، احساس مسئولیت اجتماعی، انتخاب و آزادی در عمل، توانایی ابراز مخالفت در مقابل ایرادات نظام حاکم که این نقد صرفاً برای تخریب نیست، بلکه خط مشی برای بهبود آن خواهد بود مسائلی است که باید در یک روشنفکر اصیل وجود داشته باشد و ما اینها را در جلال مشاهده می‌کنیم و یکی از رموز ماندگاری و تأثیر گذاری غیر قابل انکار او این نکات است.

کتاب

سهیل اسعد:

هالیوود از مردم امریکای لاتین تصویر منفی ارائه می‌کند

من از بچگی در امریکای لاتین و آرژانتین بودم و آنچه هالیوود از ما نشان می‌ده، بسیار منفی بود.

سهیل اسعد، فعال فرهنگی و مسلمان آرژانتینی در مراسم رونمایی کتاب «تولد در سرزمین مارادونا» که به خاطرات خود اختصاص دارد و در نمایشگاه کتاب برگزار شد، گفت: زندگی ما برای خودمان معمولی است و جذابیت خاصی ندارد، اما یکی دو نقطه در زندگی امثال ما هست که باید متفکر شود. اول اینکه این امید در قلب هر انسان باید باشد که همه امکان تحول در زندگی را دارند. خواننده کتاب باید توجه کند که این کتاب قصه تحول انسان‌هاست، نکته دوم این است که با شنیدن قصه امثال ما نگاه‌ها به عالم متفاوت می‌شود. وی در باره تصویر غیرواقعی امریکادر جهان عنوان کرد: من از بچگی در امریکای لاتین و آرژانتین بودم و آنچه هالیوود از ما نشان می‌داد، بسیار منفی بود. هالیوود جغرافیا را به دو قسمت امریکا و قسمت لاتینی و جنوبی‌اش تقسیم کرده بود، ما نیز باور کرده بودیم که امریکا اصالت دارد و ما به آن ملحق شده‌ایم. بزرگ‌تر که شدم، فهمیدم رسانه و سینما در ایجاد مسائل غیر حقیقی که به حقیقت تبدیل می‌شود، چه قدرتی دارد.

وی افزود: من سوریه، عراق و لبنان را دیدم و در ایران قم را انتخاب کرده و متوجه شدم امریکایی‌ها چقدر از دیدن زیبایی‌ها محروم‌اند؛ چون قلبشان کور است. این کتاب دعوتی است به اینکه نگاهمان ظاهری نباشد و به حقایق نگاه کنیم.

سهیل اسعد در پایان گفت: خاطرات تلخی در زندگی ما وجود دارد که هیچ وقت در رسانه و کتاب آن را بیان نمی‌کنیم. این خاطرات درباره افرادی است که مجهول و ناشناخته‌اند و با این حال، در قصه امثال ما شاید بیشترین فداکاری‌ها را کرده‌اند. مثلاً خانواده خودم که در کنسب، قصه‌های زیبایی درباره حضور شان آمده، اما فداکاری‌های ایشان در طول ۳۰ سال در جایگاه مادر چهار فرزند که شش ماه در سال در غربت به‌تپهایی زندگی می‌کند، در کتاب نیامده، در حالی که مهم‌ترین خاطره است. پشت صحنه این قصه‌ها افرادی هستند که از ما ارزش بیشتری دارند و مجهول می‌مانند. قهرمانان اصلی قصه‌ها اینها هستند.

رویداد

«مسافری از گانورا»

بهترین پویانمایی جشنواره روسیه

جایزه بهترین پویانمایی جشنواره بین‌المللی فیلم فضایی (Tsiolkovsky ISFF) روسیه به پویانمایی سینمایی «مسافری از گانورا»، از تولیدات مرکز انیمیشن سوروره رسید. انیمیشن سینمایی «مسافری از گانورا»، از تولیدات مرکز انیمیشن سوروه، به کارگردانی احمد علمدار و تهیه‌کنندگی محمدحسین علمدار عنوان بهترین انیمیشن پنجمین دوره جشنواره بین‌المللی فیلم فضایی (Tsiolkovsky ISFF) روسیه را از آن خود کرد. در جشنواره بین‌المللی فیلم فضایی (Tsiolkovsky ISFF) فیلم‌ها و تولیداتی درباره فضا و ارتباط آن با علم، هنر و فرهنگ در اکران‌های رقابتی، غیررقابتی و گذشتہ‌نگر به نمایش گذاشته‌می‌شوند و هدف آن علاوه بر ارائه فیلم‌های جدید درباره فضا و فضاپردی، ترویج همه حوزه‌های علم و هنر، مرتب با فضا و تقویت سنتت گفت‌وگوی بین‌المللی بین دانشمندان و فیلمسازان برای حل مشکلات جهانی است. هیئت داوران این جشنواره علاوه بر فیلمسازان حرفه‌ای، شامل فضاپروردان و همچنین دانشمندان صنعت فضایی می‌شود. انیمیشن سینمایی «مسافری از گانورا» داستان یک موجود فضایی است که به زمین سفر می‌کند و با کمک پسر ی معلول و دوستانش در تلاش است تا صلح را به سرزمین‌شان بازگرداند.

فرهنگی

سرویس فرهنگی ۶۰۴۰۲۳۸۵

گزارش

چیدمان منظم رخدادها در «جنگل آسفالت»

■ افشین علیار

هفت قسمت از سریال «جنگل آسفالت» پخش شده و حالا می‌شود به طور نسبی درباره شکل کلی آن نظری اجمالی داد و گفت سریال بزمان تیمورتاش در کارگردانی ضد جریان اصلی فیلم‌های سینمایی و سریال‌های شبکه خانگی است. ■■■

تیمورتاش در اولین تجربه سریال‌سازی‌اش توانسته است اثری بسازد که جذابیت زائری داشته باشد؛ درامی که رویکرد اجتماعی و خانوادگی دارد. در برهه‌ای که فیلم‌ها در یک بستر تکراری با لوکیشن‌های ثابت مخاطب را آزار می‌دهند جنگل آسفالت ظرفیت لازم را برای اجرای دقیق ژانر مورد نظر دارد. اینکه تیمورتاش توانسته است چفت و بست‌های مناسبی برای خلق قصه‌اش ایجاد کند سبب شده تا با یک اثر کنش‌گرا مواجه باشیم، اثری که در هر قسمت برای مخاطب یک داستانک جدید دارد که به پیرنگ اصلی وصل می‌شود. این چیدمان رخدادها که است با حساسیت‌های خاص کنش‌های شهری را در سریال‌ش جا دهد. این کنش‌ها اتفاق‌هایی است که در جامعه ما در حال رخ دادن است، اما شاید به دلیل حساسیت‌های خاص از نگاه مردم پنهان بماند. کارگردان برای ایجاد قصه و بحران از همان قسمت اول مخاطب را با جریانات مختلف همراه می‌کند. برادر هنگامه به علت قتل در زندان است و هنگامه به کمک پسر مورد علاقه‌اش

نگاه

تجربه‌هایی که کنان سوباشی از سینما در موزه سینما مطرح کرد

هوش مصنوعی سندیت را از سینمایم گیرد

به طور کلی فناوری‌های جدید دو چیز را نابود می‌کند؛ یکی صحنه‌های بزرگ برای تولید و دیگری تغییر روش‌های موجود برای فیلمسازی. ■■■

کنان سوباشی، مدرس دانشگاه استانبول در کارگاه بین‌المللی «فیلمسازی واقعیت مجازی تعاملی فرصت‌های جدید در تولید خلاقانه فیلم کوتاه» که با همکاری انجمن سینمای جوانان ایران و مؤسسه فرهنگی یونس امره ترکیه در موزه سینما برگزار شد، گفت: باید بگویم من چهار سال است روی مسئله ساخت فیلم به وسیله واقعیت مجازی کار می‌کنم و این موضوع بخشی از تز دکتری من است. در معرفی خودم باید بگویم من لیسانس فوق‌لیسانس سینما دارم و سال‌های طولانی در یکی از بزرگ‌ترین کانال‌های ترکیه در زمینه ساخت فیلم و سریال فعالیت داشته‌ام، در طول زندگی آکادمیک خود هم همیشه در زمینه سینما و آینده سینما فعالیت داشته‌ام و همین موضوع را در دانشگاه حرفه‌ای هم تدریس می‌کنم.

سوباشی در ادامه عنوان کرد: ما گاهی برای روایت برخی موضوعات در سینما سراغ تکنولوژی می‌رویم ولی گاهی تکنولوژی موضوعات جدید را برای ما به همراه می‌آورد، اما سوآلی

برای جور کردن دیه در تلاش است. تیمورتاش در قسمت اول با یک سکانس ساده و چند دیالوگ رابطه امیر و هنگامه را به مخاطب معرفی می‌کند و جلوتر روابط ایرج و همسرش که از یک خانواده اصیل است ارائه می‌شود و با ماجرابی که برای امیر پیش می‌آید پاشا به عنوان شخصیت اصلی سریال معرفی می‌شود، شخصیتی از جامعه سرمایه داری که به دلیل نسبتش با ایرج به او کمک می‌کند.

این اتفاقاتی که در جنگل آسفالت با آن مواجهیم می‌تواند بستری برای یک درام اجتماعی باشد. کارگردان برای ایجاد قصه به خرده پیرنگ‌های می‌خاصل اکتفا نکرده است، آنچه در سریال نشان داده می‌شود بخش‌های مهمی از مضمون کلی است مانند بانو یا خواهر پاشا که قطعاً در قسمت‌های بعدی می‌توانند کارکرد داشته باشند یا کمک‌ها یا مراقبت‌هایی که پاشا به هنگامه می‌کند می‌تواند انگیزه‌ای برای او باشد. به نظر می‌رسد جنگل آسفالت تا قسمت هفتم فیلمنامه روند درستی را در پیش گرفته است و مختصات قصه و چیدمان شخصیت‌ها به درستی شکل گرفته است و می‌توانیم بگویم تیمورتاش توانسته است شخصیت بسازد.

هر چند احساس می‌شود ایرج به عنوان پدر در چندین سکانس تبدیل به تیپ شده است یا پاشا که از همان اول می‌توانست یک میلیون دلار را از حساب شسر کنش برای رهایی دختر ایرج جور کند چرا نکرد؟ این سؤال مهم هفت قسمت است که باید در ادامه دید چه تمهیداتی برای پاسخ به آن داده می‌شود. این را اضافه کنید که پاشا برای آزادی برادر هنگامه حاضر است به برادر مقتول باج بدهد یا از طرفی دیگر حال‌می‌دانیم دل‌را‌ها به دست چه کسی ربوده شده است. این نکات و کدهایی که داده می‌شود می‌تواند ادامه سریال را به مراتب با جذابیت محتوایی پیوند بزند، جنگل آسفالت سعی کرده است در دل جامعه برود و با پردازش‌های لازم قصه بگوید و ایجاد فرم کند، در بخش اجرایی هم با سریالی مواجهیم که تاالان توانسته است موفق عمل کند. تعدد سکانس و ایجاد تعلیق‌های پی در پی درون ژانری در کارگردانی هم تأثیر مثبت داشته است. جنگل آسفالت در این هفت قسمت توان لازم مبنای ایجاد درام و مناسبات استاندارد قصه‌گویی ایجاد کرده است و به موازات آن دوربینش پردازش مناسبی از اتفاقات نامرسوم اجتماعی دارد.

اینکه تیمورتاش توانسته است چفت و بست‌های مناسبی برای خلق قصه‌اش ایجاد کند سبب شده تا با یک اثر کنش‌گرا مواجه باشیم، اثری که در هر قسمت برای مخاطب یک داستانک جدید دارد که به پیرنگ اصلی وصل می‌شود. این چیدمان رخدادها که گاه باعث پیچیدگی و معمایی شدن قصه اصلی می‌شود ایجاد جذابیت درون ژانری کرده است

نمای نزدیک

به کارگردانی اندی سرکیس

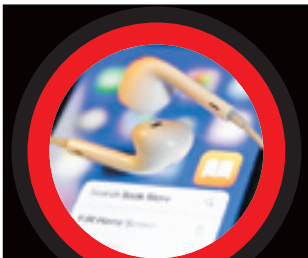
فیلم جدید «ارباب حلقه‌ها» سال ۲۰۲۶ می‌آید

برادران وارنر فیلم جدید «ارباب حلقه‌ها» را با عنوان «شکار گولوم» در سال ۲۰۲۶ اکران می‌کند. برادران وارنر اولین فیلم از فیلم‌های آکشن جدید «ارباب حلقه‌ها» را در سال ۲۰۲۶ اکران خواهد کرد. تمرکز این فیلم بر گولوم به کارگردانی اندی سرکیس است. دیوید زاسلاو مدیرعامل برادران وارنر دیسکاواری گفت: پیتر جکسون که کارگردان سه‌گانه «ارباب حلقه‌ها» بود تهیه‌کننده فیلم جدید است و در هر مرحله با آن همراهی می‌کند.

زاسلاو عنوان کرد: این پروژه اکنون در مراحل اولیه نوشته شدن فیلمنامه از سوی نویسندگان است و آنها قصد دارند داستان‌هایی را بگویند که هنوز گفته نشده است. برادران وارنر نخستین بار در فوریه ۲۰۲۳ اعلام کرد مایک دی لونا و بیم عبیدی مدیران جدید استودیو قراردادی را برای ساختن چندین فیلم بر اساس کتاب‌های تالکین منعقد کرده‌اند. یک فیلم جداگانه و انیمیشن از سرزمین میانه به نام «ارباب حلقه‌ها: جنگ روهریم» از سوی برادران وارنر و به کارگردانی کنجی کامیاما ساخته می‌شود. داستان این فیلم ۲۰۰ سال قبل از وقایع «هابیت» است.

بیش از دو دهه است که تماشاگران سینما از سه‌گانه «ارباب حلقه‌ها» به دلیل وفاداری غیرقابل انکاری که پیتر جکسون، فرن والش و فیلیپا بوینس نسبت به حفاظت از میراث آثار تالکین از خود نشان داده‌اند، استقبال کرده‌اند. جکسون، والش و بوینس هم بر همکاری با ندی سرکیس تأکید کردند و افزودند: ما به عنوان طرفداران همیشگی اساطیر گسترده‌ای که پرفسور تالکین خلق کرده با افتخار در یک ماجراجویی حماسی دیگر کار می‌کنیم!

سه‌گانه اصلی «ارباب حلقه‌ها» به کارگردانی پیتر جکسون، نزدیک به ۳ میلیارد دلار در سراسر جهان فروخت. سه‌گانه بعدی جکسون یعنی «هابیت» هم همین موفقیت را کسب کرد. سه فیلم «ارباب حلقه‌ها» با بازی الیجا وود، ایان مک کلن، لیو تایلر، ویکو مورتسنسن، شان استین و کیت بلانشت نامزد ۳۰ جایزه اسکار شدند و ۱۷ جایزه از جمله بهترین فیلم برای «ارباب حلقه‌ها» بازگشت پادشاه» در سال ۲۰۰۳ را کسب کردند.

افزایش محبوبیت کتاب صوتی در بریتانیا

آمار داتللود کتاب‌های صوتی در بریتانیا در سال گذشته میلادی با افزایش ۱۷ درصدی همراه بوده است.

بر اساس اطلاعات جدیدی که از سوی «انجمن ناشران» (PA) منتشر شده است، تعداد داتلود کتاب‌های صوتی بریتانیا در فاصله بین ۲۰۲۲ تا ۲۰۲۳ ۱۷ تا درصد افزایش مواجه شده است. «گاردین» نوشت: در آمد حاصل از فروش کتاب‌های صوتی نیز در همین بازه زمانی با افزایش ۲۴درصدی به ۲۰۶ میلیون دلار در سال ۲۰۲۳ رسید و شمار داتلودهای کتاب‌های صوتی نیز از ۵۰ میلیون به ۹۵میلیون افزایش پیدا کرده است.

این آمارها نشان دهنده تغییر بازار کتاب‌های صوتی است. «اسپاتیفای» استفاده از کتاب‌های صوتی را از ماه اکتبر برای کاربران پریمیوم خود امکانپذیر کرد. همچنین سرویس «آدیل» کتاب‌های صوتی را از نسخه تک روایتی به کتاب‌هایی با بازگسران بزرگ و پرستاره و جلوه‌های صوتی ارتقا داده است و به گفته «انجمن ناشران» در آمد کلی صنعت نشر در سال ۲۰۲۳ برای نخستین‌بار به ۱۷ میلیارد پوند رسیده است.

با وجود این رشد، ناشران بزرگ اعلام کرده‌اند با افزایش هزینه‌ها دست و پنجه نرم می‌کنند و در ماه دسامبر، انتشارات «پنگوئن» اعلام کرد ۳۸ شغل حذف خواهد کرد.

جوان

نمای نزدیک